

M.A. Semester - 4 (CBCS) Examination

March/April- 2018

VEDANTASASTRA: SRIBHASYA AND ANUBHASYA ON BRAHMASUTRA
(ELECTIVE - 5/INTER DES)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પરિચ્છેદોનો અનુવાદ કરો. (૧૪)
- (૧) સતોડપ્યજ્ઞાતસ્યાર્થસ્ય પુરુષાર્થત્વેન તજ્ઞાનાદિતિ ચેત્, તહર્યસત્યપ્યર્થે જ્ઞાનાદેવ પુરુષાર્થઃ સિદ્ધયતીત્યર્થપરત્વાભાવેન - પ્રયોજનપર્યવસાયિનોડપિ શાસ્ત્રસ્ય નાર્થસદ્ભાવે પ્રામાણ્યમ્ । તસ્માત્સર્વત્ર પ્રવૃત્તિનિવૃત્તિ પરત્વેન જ્ઞાન પરત્વેન વા પ્રયોજનપર્યવસાનમિતિ કસ્યાપિ વાક્યસ્ય પરિનિષ્પન્ને વસ્તુનિ તાત્પર્યસમ્ભવાત્ ન વેદાન્તાઃ પરિનિષ્પન્નં બ્રહ્મ પ્રતિપાદયન્તિ । (શ્રી ભાષ્યમ્)
 - (૨) ઉચ્યતે - કિમિદમેકચેતનાધીનત્વં, ન તાવત્તદાયત્તોત્પત્તિસ્થિતિત્ત્વં, દૃષ્ટાન્તો હિ સાધ્યવિકલઃ સ્યાત્ । ન હરોગંઃ સ્વશરીરમેકચેતનાયત્તોત્પત્તિસ્થિતિઃ તચ્છરીરસ્ય ભોક્તૃણાં મદૃષ્ટજન્ય ત્વાત્તદુત્પત્તિસ્થિત્યોઃ । કિંચ - શરીરાવયવિનઃ સ્વાવયવ સમેવતારૂપા સ્થિતિસ્ત્રયવસંશ્લેષ વિશેષ વ્યતિકરેણ ન ચેતનમપેક્ષતે । (શ્રીભાષ્યમ્)
 - (૩) કિમતો યદ્યેવમ્ ? એવમેતત્ સ્યાત્ । સર્વ વ્યવહાર પ્રમાણાતીતોડપિ ઇક્ષાજ્યકે લોકસૃષ્ટિ દ્વારા વ્યવહારો ભવિષ્યામીતિ । અતો યથા યથા કૃતવાન્ તથા તથા સ્વયમેવોક્તવાન્ । પૂર્વરૂપં ફલરૂપંચ સૃષ્ટસ્વાંશપુરુષાર્થત્વાય । તતશ્ચ પ્રમાણ બલેનોવિષયઃ । સ્વેચ્છયા વિષયશ્ચેત્યુક્તમ્ । (અણુભાષ્યમ્)
 - (૪) ન ચ જ્ઞાનમાત્રાબદ્ધનિવૃત્તિર્ન દૃષ્ટેતિ વાચ્યમ્; બન્ધસ્ય મિથ્યારૂપત્વેન જ્ઞાનોત્તરકાલં સ્થિત્યનુપયત્તેઃ । અત એવ ન શરીરપાતાદૂર્ધ્વમેવ બન્ધનિવૃત્તિરિતિ વક્તુમ્ યુક્તમ્ । ન હિ મિથ્યારૂપસર્પિનિવૃત્તંતરજ્ઞું યાથાત્મ્યજ્ઞાનાતિરેકેણ સર્પવિનાશમપેક્ષતે । યદિ શરીરસમ્બન્ધઃ પારમાર્થિકસ્તર્હિ તદ્દિનાશાપેક્ષા, સ તુ બ્રહ્મવ્યતિ રિક્તતયા ન પારમાર્થિકઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે સ્પષ્ટ સમજાવો. (૧૪)
- (૧) બ્રહ્મ લક્ષણતઃ પ્રતિવક્તું શક્યત્ ઇતિસિદ્ધમ્ ।
 - (૨) તદ્વિદ્ધિ દિવિધમ્ - ઇન્દ્રિયસમ્ભવમ્, યોગસમ્ભવં ચેતિ ।
 - (૩) ઇત્યેવમાદિષુ સૃષ્ટિવાક્યેષુ બ્રહ્મણઃ ઈક્ષા પ્રતીયતે ।
 - (૪) અત એવ નીવસ્યાપિ બ્રહ્મણો મિજ્ઞા મિબ્રત્વં ન સમ્ભવતિ ।
- પ્રશ્ન-૩ વિશિષ્ટદ્વૈતમતે બ્રહ્મ વિભાવના સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ રામાનુજાચાર્યના જીવન પર નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૪ વલ્લભાચાર્યના જીવન પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ વલ્લભાચાર્યના તત્ત્વજ્ઞાન પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૫ કોઇપણ બે વિશે નોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) જન્માદ્યધિકરણમ્ ।
 - (૨) શુદ્ધાદૈતવાદઃ ।
 - (૩) નાથમુનિઃ ।
 - (૪) શ્રીસમ્પ્રદાયઃ ।